

FOB 05.415

Aktindsigt til brug for verserende retssag. Kompetence. Videreindsendelsespligt

I forbindelse med en retssag anlagt mod Skatteministeriet bad en advokat om aktindsigt i dokumenter om et selskab.

Skatteministeriet afslog aktindsigt uden at være i besiddelse af de dokumenter anmodningen angik. Skatteministeriet henviste over for ombudsmanden til at det inden for hele ministeriets område var departementet der tog sig af retssagerne, og som derfor vurderede om et ønske om aktindsigt i forbindelse med en verserende retssag kunne imødekommes.

Ombudsmanden udtalte at en myndighed normalt ikke kan behandle og afgøre en ansøgning om aktindsigt uden at være i besiddelse af - og gennemgå - de dokumenter der ønskes aktindsigt i.

Ombudsmanden udtalte endvidere at Skatteministeriet ikke havde haft kompetence til at afgøre anmodningen om aktindsigt. Det forhold at ministeriet tog sig af retssager inden for hele ministeriets område, gav ikke i sig selv ministeriet en sådan kompetence. Ombudsmanden mente det var beklageligt at ministeriet alligevel afgjorde anmodningen uden først at have skaffet de ønskede dokumenter. Alternativt kunne ministeriet efter ombudsmandens opfattelse have videreendt anmodningen om aktindsigt til den eller de skattemyndigheder som måtte formodes at kunne finde frem til de ønskede dokumenter.

(J.nr. 2003-4014-201).

Det fremgår af sagens akter at Landsskatteretten i en kendelse af 23. november 2001 tog stilling til en klage fra virksomheden A over en afgørelse af 27. september 1999 fra Told- og Skatteregion Svendborg.

Af Landsskatterettens kendelse fremgår at virksomheden A havde indgået agenturaftaler med et antal distriktsagenter, herunder med virksomheden B v/C.

Told- og Skatteregion Svendborg havde i sin afgørelse af 27. september 1999 anset C som lønmodtager i virksomheden A og ikke som selvstændig erhvervsdrivende med virksomheden B. Regionen anså i sin afgørelse ligeledes de medarbejdere, der i 1998 var ansat i virksomheden B, for reelt at være ansat i virksomheden A. Som følge deraf fandt regionen at virksomheden A havde været indeholdelsespligtig for A-skat mv. for C og medarbejdere i virksomheden B, samt at virksomheden A ikke havde fradrag for moms på køb af ydelser hos virksomheden B.

Regionen opkrævede herefter hos virksomheden A bl.a. manglende indeholdt A-skat m.v. for 1998 vedrørende C med henvisning til at der var udvist for-sømmelighed efter bl.a. kildeskattelovens § 69, stk. 1.

FOB 05.415

Forvaltningsret 11.9 -
1113.1 - 1121.1 - 115.1

Landsskatteretten stadfæstede i sin kendelse af 23. november 2001 Told- og Skatteregion Svendborgs afgørelse. Det fremgår af sagsfremstillingen i Landsskatterettens kendelse at Told- og Skatteregion Svendborg havde anført at C ikke havde drevet selvstændig økonomisk virksomhed da han hverken havde været registreret som sådan eller ageret som sådan. Videre hedder det i sagsfremstillingen:

“ ...

(C) har ikke været registreret for moms, A-skat eller AM-bidrag siden 1986. A-skat og AM-bidrag for de ansatte hos (C) er oplyst på et afmeldt SE-nr. for virksomheden (A). Det er oplyst, at virksomheden (A) ikke har været bekendt med, at virksomheden (B) ikke var registreret for moms, A-skat og AM-bidrag.

...”

Spørgsmålet om en eventuel udvist forsømmelighed i henhold til kildeskattelovens § 69, stk. 1, i forhold til opkrævning af manglende indeholdt A-skat m.v. for 1998 var ikke afgjort af Landsskatteretten, og Told- og Skattestyrelsen fastholdt i denne henseende ved afgørelse af 18. februar 2002 efter klage fra virksomheden A's advokat, D, Told- og Skatteregion Svendborgs afgørelse af 27. september 1999.

Ved en stævning dateret 21. februar 2002 anlagde advokat D på vegne af sin klient sag mod Skatteministeriet ved Østre Landsret med påstand om at C over for virksomheden A i skatteåret 1998 var at anse for selvstændig erhvervsdrivende. Stævningen angik Landsskatterettens kendelse af 23. november 2001 og Told- og Skattestyrelsens afgørelse af 18. februar 2002. Et af advokatens anbringender var at agenten over for virksomheden A havde oplyst at være tilmeldt de offentlige registre.

I Kammeradvokatens svarskrift af 21. marts 2002 på vegne af Skatteministeriet blev det bl.a. gjort gældende at det var ubestridt at C ikke var registreret som selvstændig erhvervsdrivende i offentlige registre.

Ved advokatens replik af 8. maj 2002 fremlagde advokat D en skrivelse fra Told- og Skatteregionen i Odense af 5. maj 1999 og en skrivelse af 8. april 1999 fra Den Sociale Ankestyrelse som dokumentation for at C havde været tilmeldt de offentlige registre under SE-nr. (...). Advokaten opfordrede sagsøgte - Skatteministeriet - til at undersøge dette nærmere.

Kammeradvokaten afviste i duplik af 6. juni 2002 at de af advokat D fremlagte dokumenter udgjorde dokumentation for at C havde været tilmeldt offentlige registre ved anvendelse af SE-nr.

Som svar på Advokat D's processkrift 1 af 4. juli 2002 hvori advokaten havde gentaget opfordringen, opfordrede Kammeradvokaten i sit processkrift A af 27. august 2002 advokat D til at indhente samtykke fra C hvis Skatteministeriet skulle medvirke til at opfylde opfordringen.

Det fremgår af et brev af 18. september 2002 fra advokat D til Kammeradvokaten at det ikke var muligt for virksomheden A at indhente samtykke fra C. I et brev af s.d. anmodede advokat D derfor Skatteministeriet om aktindsigt i den korrespondance og de eventuelle registreringer i journaler, registre og andre fortegnelser som var henført under SE-nr. (...) for C.

Kammeradvokaten mente med henvisning til dommen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen for 1984, s. 837, at det måtte være op til retten at tage stilling til spørgsmålet når samtykke ikke kunne opnås.

I brev af 23. september 2002 til Kammeradvokaten anmodede advokat D om at få oplyst med hvilken hjemmel og begrundelse Skatteministeriet nægtede at medvirke til at udlevere de ønskede oplysninger.

Kammeradvokaten anførte ved brev af 24. september 2002 at parterne eventuelt kunne anmode landsretten om at beramme et § 355-møde (efter retsplejelovens bestemmelse om et særligt forberedende møde) til drøftelse af spørgsmålet.

Skatteministeriet fremsendte ved brev af 27. september 2002 et svar til advokat D på advokatens anmodning af 18. september 2002. Af ministeriets svar fremgår:

“... ”

Skatteministeriet er naturligvis indstillet på, så vidt muligt at imødekomme Deres anmodning om udlevering af enhver oplysning, der kan have betydning for sagen.

Det er imidlertid Skatteministeriets opfattelse, at indhentelse af oplysninger til brug for en verserende retssag, som det er tilfældet her, bør holdes inden for rettens rammer, og at det derfor bør overlades til retten at afgøre, om de ønskede oplysninger er relevante for sagen herunder, om de i det hele taget kan udleveres, eller om de ønskede oplysninger er undergivet skattemyndighedernes tavshedspligt, jf. skattestyrelseslovens § 37.

Situationen kan således sammenlignes med den i UfR 1984.837 foreliggende situation.

Skatteministeriet skal derfor opfordre Dem til at følge Kammeradvokatens opfordring i dennes brev af 24. september 2002 til Dem om, at der berammes et § 355-møde, hvor sagen kan drøftes.

Skatteministeriet skal venligst bede Dem tilkendegive, hvorvidt De ønsker at følge Kammeradvokatens opfordring om, at spørgsmålet overlades til drøftelse med retten, eller om De ønsker at fastholde Deres anmodning om aktindsigt.

Såfremt De ønsker at fastholde Deres anmodning om aktindsigt, kan De ikke forvente at få et svar på, hvorvidt Deres anmodning er imødekommet inden for den i offentlighedslovens § 16 fastsatte 10-dages frist.

Dette skyldes, at Skatteministeriet er nødsaget til at rette henvendelse til Told- og Skattestyrelsen med henblik på at indhente de ønskede oplysninger.

Yderligere skal der foretages en vurdering af, hvorvidt de indhentede oplysninger kan udleveres, eller om de er undergivet tavshedspligt, jf. offentlighedslovens § 14.

...”

I brev af 9. oktober 2002 anmodede advokat D med henvisning til Skatteministeriets brev af 27. september 2002 Østre Landsret om at træffe afgørelse om editionspålæg til Skatteministeriet om udlevering af de eventuelle registreringer i journaler, registre og andre fortegnelser som var anført under SE-nr. (...) for C samt endvidere korrespondance fra og til myndighederne i forbindelse med dette SE-nr.

I forbindelse med rettens behandling af advokat D's anmodning anførte Kammeradvokaten den 5. november 2002 at editionsbegæringen måtte konkretiseres, og at det så vidt sås alene var dokumentation for påstanden om at C havde et SE-nr. i indkomståret 1998 som advokat D ønskede.

Det fremgår af udskrift af 25. februar 2003 fra Østre Landsrets retsbog at sagen blev udsat på processkrift fra advokat D vedrørende præcisering af editionsbegæring.

I brev af 25. april 2003 til Kammeradvokaten meddelte advokat D at editionsbegæringen var frafaldet, og at advokaten havde anmodet retten om udsættelse af sagen på gennemførelse af aktindsigt. Advokat D fastholdt herefter over for Kammeradvokaten aktindsigtsbegæringen af 18. september 2002.

Kammeradvokaten anmodede ved brev af 29. april 2003 advokat D om at rette henvendelse til den myndighed hvor advokaten ønskede aktindsigt.

Advokat D anmodede ved brev af 13. maj 2003 til Skatteministeriet med henvisning til det i advokatens brev af 18. september 2002 til ministeriet anførte om aktindsigt.

Ved brev af 21. maj 2003 til advokat D oplyste Skatteministeriet at ministeriet ikke på det foreliggende grundlag kunne imødekomme anmodningen om aktindsigt. I ministeriets brev siges:

“... ”

Skatteministeriet finder, at Deres anmodning om aktindsigt skal behandles i henhold til reglerne i Offentlighedsloven. Skatteministeriet har herved henset til, at de oplysninger De ønsker ikke direkte vedrører den sag, som Deres klient er part i.

Når Skatteministeriet ikke på det foreliggende grundlag kan imødekomme Deres anmodning om aktindsigt skyldes det dels, at Deres anmodning vedrører oplysninger om en privatperson og dels, at Deres anmodning om aktindsigt er særdeles bredt formuleret.

Oplysninger, dokumenter m.v. om en privatperson er som udgangspunkt undergivet skattemyndighedernes tavshedspligt, jf. skattestyrelseslovens § 37.

Adgangen til aktindsigt begrænses således også af bestemmelsen i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold.

Til brug for en endelig og samlet vurdering af i hvilket omfang Deres anmodning om aktindsigt eventuelt kan imødekommes, skal Skatteministeriet derfor venligst bede Dem om nærmere at konkretisere karakteren af de oplysninger/dokumenter, som De forventer at få adgang til. Det vil i denne forbindelse også være formålstjenligt, at De evt. oplyser, hvad der er hensigten med Deres anmodning om aktindsigt.

...”

I brev af 24. juni 2003 til Skatteministeriet fastholdt advokat D sin anmodning om aktindsigt. Advokaten oplyste at det ikke var muligt at konkretisere anmodningen nærmere. Hensigten med anmodningen var at få belyst aktiviteten vedrørende SE-nr. (...), herunder hvorvidt der havde været foretaget kontrol eller korrespondance. Advokaten anmodede ministeriet om udtrykkeligt at gøre opmærksom på om der var dokumenter undtaget fra aktindsigt, og i givet fald beskrive disse dokumenter.

Skatteministeriet fastholdt ved brev af 7. juli 2003 til advokat D afslaget på aktindsigt. Af brevet fremgår:

“... ”

Skatteministeriet skal fastholde, at Deres anmodning om aktindsigt skal behandles efter reglerne i offentlighedsloven. Aktindsigt efter forvaltningsloven

tilkommer således alene den, der er part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 9, stk. 1.

Deres klient er således ikke part i den sag, hvori der er anmodet om aktindsigt, ligesom der ikke er tale om en sag, hvor en forvaltningsmyndighed har truffet, eller vil træffe en afgørelse.

Skatteministeriet skal som begrundelse for afslag på Deres anmodning om aktindsigt henvise til den i Skatteministeriets brev af 21. maj 2003 anførte begrundelse, hvorefter Skatteministeriet finder, at de ønskede oplysninger er omfattet af skattemyndighedernes tavshedspligt efter Skattestyrelseslovens § 37 og af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

Ved afslag på Deres anmodning om aktindsigt har Skatteministeriet også henset til, at Østre Landsret ikke kunne imødekomme Deres anmodning af 9. oktober 2002 om, at Skatteministeriet efter reglerne om editionspligt i retsplejeloven skulle pålægges at udlevere de ønskede oplysninger.

Således bad Østre Landsret Dem om at præcisere arten af de oplysninger De ønskede udleveret samt formålet med disse oplysninger, jf. udskrifter fra Østre Landsrets Retsbog den 8. november 2002, den 22. januar 2003 og den 25. februar 2003. En sådan præcisering skete ikke, og ved brev af den 25. april 2003 trak De Deres anmodning om editionspålæg tilbage.

Skatteministeriet finder således ikke, at en begæring om aktindsigt efter Offentlighedsloven kan begrunde fremlæggelse af dokumenter under en retssag i videre omfang, end det følger af retsplejelovens regler om editionspligt, jf. således TfS 2000. 859, hvor skatteministeren gav Folketingets Skatteudvalg en samlet fremstilling af reglerne om adgang til aktindsigt efter Offentlighedsloven i forbindelse med en retssag.

På denne baggrund kan Skatteministeriet ikke imødekomme Deres anmodning om aktindsigt.

...”

Advokat D klagede ved brev af 13. november 2003 til mig over Skatteministeriet. Advokaten ønskede min vurdering af om ministeriet havde opfyldt sine forpligtelser som offentlig myndighed ved ikke at fremlægge oplysninger om SE-nr. (...). Advokaten ønskede videre min vurdering af om en offentlig myndighed kunne afvise en begæring om aktindsigt underhenvvisning til at der verserer en retssag, og om afvisningen var berettiget på grund af manglende konkretisering af begæringen. Advokaten sendte sine yderligere bilag til mig ved brev af 9. januar 2004.

Jeg anmodede ved brev af 20. januar 2004 Skatteministeriet om en udtalelse i anledning af klagen og om udlån af sagens akter. Jeg bad om at ministeriet i udtalelsen også kom ind på betydningen af skattestyrelseslovens § 37 i den foreliggende sag, særligt om ministeriet for hver enkelt oplysning havde vurderet om der var tale om en oplysning omfattet af den særlige tavshedspligt.

Skatteministeriet fremkom ved brev af 27. januar 2004 med en udtalelse. Fra ministeriets udtalelse citeres:

“ ...

Vedr. spørgsmålet om aktindsigt efter forvaltningsloven eller offentlighedsloven

Skatteministeriet skal fastholde, at den af advokat (D) indgivne anmodning om aktindsigt skal behandles efter reglerne i offentlighedsloven. Aktindsigt efter forvaltningslovens regler kan alene gives i en sag, hvor der er, eller vil blive,

truffet afgørelse, og aktindsigten kan alene gives til den eller de personer, der er part i denne sag.

Den sag, der i den foreliggende situation er anmodet om aktindsigt i, er *ikke* en afgørelsessag, men en journalsag vedrørende en bestemt person/virksomhed. At sagsøger har haft forretningsmæssig forbindelse med denne person, gør ikke sagsøger til 'part' i denne sag.

Vedr. henvisningen til skattestyrelseslovens § 37

De oplysninger, som skattemyndighederne har om borgerne, er, udover almindelige personlige oplysninger som fødselsdato, bopæl m.v., alle oplysninger som over en bred kam vedrører økonomiske - og dermed private - forhold. Der er typiske tale om oplysninger vedrørende indkomstmæssige forhold, evt. restancer, evt. modregningsforhold, resultater af kontrolbesøg, m.v.

Skatteministeriet har på den baggrund ikke foretaget en konkret vurdering af hver enkelt oplysning i den sag, der anmodes om aktindsigt i.

Retten afvisning af editionsbegæring

Skatteministeriet skal bemærke, at der er tale om en begæring om aktindsigt i forbindelse med en verserende retssag, og som det fremgår af sagen, bad Skatteministeriet derfor sagsøgers advokat om at indgive en editionsbegæring til retten.

Denne editionsbegæring blev afvist med den begrundelse, at det ikke var tilstrækkeligt præciseret, hvad de ønskede oplysninger skulle anvendes til. Der henvises til udskrift af 25. februar 2003 fra Østre Landsrets Domsbog.

Det er Skatteministeriets opfattelse, at det bør tillægges betydning - således som det også præciseres i Skatteministeriets svar af 7. juli 2003 til sagsøgers repræsentant - at en begæring om aktindsigt efter offentlighedsloven ikke kan begrunde fremlæggelse af dokumenter under en retssag i videre omfang, end det følger af retsplejelovens regler om editionspligt. Der henvises i denne forbindelse til Skatteministerens svar til Folketingets Skatteudvalg i TfS 2000.859.

Endelig skal det bemærkes, at Skatteministeriet naturligvis ikke har til hensigt på nogen måde at blokere sagens forløb og Skatteministeriet og Kammeradvokaten er naturligvis villige til at bidrage med alle de oplysninger, som sagsøgers repræsentant måtte ønske, i det omfang Skatteministeriet har mulighed herfor."

I brev af 3. maj 2004 spurgte advokat D til sagen og oplyste at retssagen ved Østre Landsret mellem virksomheden A og Skatteministeriet var udsat på min behandling af den sag som advokaten havde indbragt for mig.

I brev af 3. juni 2004 bad jeg i forlængelse af en af mine medarbejders telefonsamtale den 25. maj 2004 med Skatteministeriet om at sende akterne i den sag som ministeriet havde henvist til i udtalelsen af 27. januar 2004, og som jeg havde forstået var den sag som der var meddelt afslag på aktindsigt i. Jeg bad også Skatteministeriet om i en supplerende udtalelse nærmere at redegøre for retsgrundlaget for afgørelsen om afslag på meddelelse af aktindsigt, herunder ministeriets kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag.

Jeg modtog en supplerende udtalelse fra Skatteministeriet ved brev af 5. august 2004. Af udtalelsen fremgår:

"...

[vedrørende min anmodning om at sende akterne i den sag som Skatteministeriet henviser til i brev af 27. januar 2004; min præcisering]

Advokat (D) har på vegne af sin klient anmodet om aktindsigt i de dokumenter, registreringer og korrespondance, der måtte foreligge vedr. SE.nr. (...),(C). Der er således ikke anmodet om aktindsigt i én bestemt sag, men i de oplysninger der vedrører det nævnte SE.nr., dvs. den person, der har det konkrete SE.nr.

ToldSkat foretager en registrering af alle erhvervsdrivende, og de tildeles et CVR.nr. (det der tidligere hed et SE.nr.). De almindelige oplysninger om en virksomhed, navn, adresse, hvad virksomheden er registreret for (selskabsskat, moms, arbejdsmarkedsbidrag m.v.) ligger i 'Virksomhedssystemet'. Herudover har ToldSkat en række andre systemer, der registrerer en række andre oplysninger. Det er systemer vedr. indbetaling af f.eks. selskabsskat, moms, told, restancer m.v.

Samlet driver ToldSkat en række forskellige edb-systemer, der indeholder oplysninger af forskellige karakter vedr. både personer og virksomheder.

Herudover kan der i de enkelte told- og skatteregioner være oprettet journalsager (fysiske sager), der kan vedrøre enkeltforhold, f.eks. hvis der har været gennemført kontrol, hvis der har været stillet krav om sikkerhedsstillelse i forbindelse med registrering el. lign.

Når der anmodes om aktindsigt i registreringer, dokumenter m.v. vedr. et bestemt SE.nr. vil en honorering heraf kræve gennemgang af en række edb-systemer samt undersøgelse af de journalsager, der måtte ligge i de enkelte told- og skatteregioner, kommuner og evt. i Told- og Skattestyrelsen og Departementet.

Når der i udtalelsen af 27. januar 2004 anvendes udtrykket 'sag', er der, som beskrevet ovenfor, således ikke tale om en konkret fysisk sag i offentlighedslovens forstand.

[Vedrørende min anmodning om en supplerende udtalelse; min præcisering]

F.s.v.a. Skatteministeriets (Departementets) kompetence til at træffe afgørelse om afslag på aktindsigt skal Skatteministeriet bemærke, at indenfor Skatteministeriets ressort er opgaverne fordelt således, at det er Departementet, der i samarbejde med Kammeradvokaten tager sig af retssagerne. Det er derfor også naturligt, at det er Departementet, der vurderer om en anmodning om aktindsigt, der er uløseligt knyttet til en verserende retssag, kan imødekommes.

F.s.v.a. retsgrundlaget for afgørelsen skal Skatteministeriet henvise til de begrundelser, der er givet i svarene til advokat (D) og i udtalelsen af 27. januar 2004 til Folketingets Ombudsmand.

Skatteministeriet finder dog anledning til at fremhæve - som også er anført i de ovennævnte besvarelser - at der i dette tilfælde er tale om, at der er begæret aktindsigt som led i en verserende retssag, hvor advokat (D)'s editionsbegæring til Landsretten blev afvist af Landsretten.

Som nævnt er det Skatteministeriets opfattelse, at en begæring om aktindsigt efter offentlighedsloven - hvilket der efter Skatteministeriets opfattelse er tale om i denne sag, da anmodningen som nævnt ikke vedrører en konkret sag, hvor advokat (D)'s klient er part - ikke kan begrunde fremlæggelse af dokumenter i videre omfang, end hvad der følger af retsplejelovens regler om editionspligt, jf. Skatteministerens svar til Folketingets Skatteudvalg i TfS 2000.859.

...”

Ved brev af 31. august 2004 bad jeg advokat D sende sine eventuelle bemærkninger til Skatteministeriets brev af 5. august 2004 til mig.

I brev af 12. oktober 2004 til mig anførte advokat D at såfremt Skatteministeriet måtte have oprettet en egentlig journalsag på spørgsmålet om den manglende indeholdelse af skat mv., ønskede advokatens klient aktindsigt heri, men som udgangspunkt var advokatens klients begæring fremsat med henblik på at opnå oplysninger omkring SE-nummeret for at konstatere om dette nummer har været aktivt. Advokat D oplyste at anmodningen skyldes Kammeradvokatens oplysninger om at C ikke havde været registreret som selvstændig erhvervsdrivende i de offentlige registre, mens advokatens klient kunne fremlægge diverse korrespondance fra offentlige myndigheder hvoraf fremgår at C har været registreret vedrørende A-skat, AM-bidrag og moms.

Ved brev af 8. december 2004 skrev jeg til Skatteministeriet at ministeriets udtalelse af 5. august 2004 kunne forstås sådan at ministeriet (departementet) ikke ved sin behandling af advokat D anmodning om aktindsigt var i besiddelse af oplysninger om det omtalte SE-nr. Jeg bad ministeriet oplyse om denne forståelse var korrekt. I givet fald bad jeg ministeriet redegøre nærmere for sin kompetence til at træffe afgørelse om aktindsigt, jf. forvaltningslovens § 16, stk. 1, og offentlighedslovens § 16, stk. 1. Jeg bad i givet fald også ministeriet forholde sig til forvaltningslovens § 7, stk. 2, for så vidt angik den eller de underliggende myndigheder som havde oplysninger omfattet af advokat D's henvendelse i sin besiddelse.

Skatteministeriet oplyste i brev af 8. februar 2005 at ministeriets departement ikke var i besiddelse af flere eller andre oplysninger vedrørende det pågældende SE-nr. end advokat D var. For så vidt angik mine henvisninger til forvaltningslovens bestemmelser, henviste ministeriet til sin besvarelse af 27. januar 2004 til mig hvori Skatteministeriet anførte at forvaltningslovens bestemmelser næppe er relevante i denne sag. Dette var fortsat ministeriets opfattelse. For så vidt angik ministeriets kompetence til at træffe afgørelse, henviste ministeriet til sin skrivelse af 5. august 2004 til mig.

Ombudsmandens udtalelse

“En myndighed kan normalt ikke behandle og afgøre en ansøgning om aktindsigt uden at være i besiddelse af - og gennemgå - de akter som ansøgeren ønsker indsigt i. Dette er forudsat i lovgivningen om aktindsigt og følger tillige af det almindelige forvaltningsretlige sagsoplysningsprincip. Jeg ser her bort fra de tilfælde hvor myndigheden må opgive at finde frem til de sagsakter som ansøgeren ønsker indsigt i og alene af den grund afslår anmodningen.

I den aktuelle sag oplyste Skatteministeriet i sit brev af 27. september 2002 til Dem at ministeriet i givet fald ville være ‘nødsaget til at rette henvendelse til Told- og Skattestyrelsen med henblik på at indhente de nødvendige oplysninger’. Under ministeriets senere behandling af sagen skete det imidlertid ikke, jf. også ministeriets svar til mig af 8. februar 2005.

Skatteministeriet har således meddelt afslag på aktindsigt uden at være i besiddelse af de akter som ansøgningen angår, og uden at ministeriet

forinden havde forsøgt, endstige opgivet, at skaffe sig de ønskede oplysninger.

Det er naturligvis en følge af det anførte at jeg heller ikke har set de akter som De ønsker aktindsigt i.

Det er Skatteministeriets opfattelse at Deres aktindsigtsanmodning skulle afgøres efter offentlighedsloven da Deres klient ikke er part i den sag De ønsker indsigt i. Denne opfattelse kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Offentlighedsloven indeholder i § 15, stk. 1, følgende bestemmelse om hvilken myndighed som skal afgøre en anmodning om aktindsigt:

‘§ 15. Fremsættes der begæring om aktindsigt vedrørende dokumenter, der indgår i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, afgør denne myndighed om begæringen kan imødekommes. I andre tilfælde afgøres sager om aktindsigt af den myndighed, der har dokumentet i sin besiddelse.’

Det følger af bestemmelsen af Skatteministeriet slet ikke havde kompetence til at afgøre Deres anmodning om aktindsigt. Dels angik Deres anmodning om aktindsigt ikke dokumenter i en sag hvori Skatteministeriet havde truffet eller senere ville træffe afgørelse, dels var ministeriet som nævnt ikke i besiddelse af de akter De ønskede indsigt i. Det forhold at Skatteministeriet tager sig af retssager inden for hele ministeriets ressort, giver ikke i sig selv ministeriet kompetence til at afgøre sager om aktindsigt om dokumenter som ministeriet ikke er i besiddelse af.

På den baggrund må jeg anse det for beklageligt at ministeriet alligevel afgjorde Deres anmodning om aktindsigt uden forinden at have sat sig i besiddelse af de dokumenter som advokaten ønskede indsigt i.

Alternativt kunne ministeriet have videresendt Deres anmodning om aktindsigt til den eller de skattemyndigheder som måtte formodes at kunne finde frem til de ønskede dokumenter. Jeg henviser herved til bestemmelsen i forvaltningslovens § 7, stk. 2, hvorefter en myndighed som modtager en skriftlig henvendelse som ikke vedrører dens sagsområde, så vidt muligt skal videresende henvendelsen til rette myndighed. Denne bestemmelse er af generel karakter og i høj grad relevant også i sager om aktindsigt. Skatteministeriets bemærkning om det modsatte må jeg stille mig helt uforstående over for. Jeg bemærker i den forbindelse at retsplejelovens regler om editionspligt er uden betydning for spørgsmålet om aktindsigt efter offentlighedslovens og forvaltningslovens regler. Jeg henviser til betænkning 857/1978, s. 309, og Steen Rønsholdt, Forvaltningsret, 1. udgave, 2001, s. 423.

Jeg har gjort ministeriet bekendt med min opfattelse.

Imidlertid har jeg ikke fundet at have fuldt tilstrækkeligt grundlag for at henstille til ministeriet nu at genoptage sagen.

Selv om myndighederne ville være i stand til at finde dokumenter med oplysninger som De efterspørger, er det min vurdering at Deres klient ikke efter bestemmelserne i offentlighedsloven ville have krav på aktindsigt

heri. Jeg henviser navnlig til bestemmelserne i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, og § 14, jf. skattestyrelseslovens § 37.

Det tilføjes i den forbindelse at retsplejelovens regler om editionspligt kan påberåbes uafhængigt af offentlighedslovens og forvaltningslovens regler om aktindsigt, jf. f.eks. Højesterets kendelse som gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen for 1999, s. 724 og Jonas Christoffersen, Offentlige myndigheds editionspligt, Ugeskrift for Retsvæsen for 2000, litterær afdeling, s. 202.

På det foreliggende grundlag foretager jeg mig ikke yderligere i anledning af Deres henvendelse.”